



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Codex traditionvm Corbeiensivm

Falcke, Johann Friedrich

Lipsiae ; Gvelpherbyti, 1752

§. 400. De Erponis traditione bonorum in villis Duggun, Walliwistun, Mekkiestorpe, Cothun, Breme, Liaeveringtorpe, Dringtorpe atque Hemsscendu in pagis Auga et Nithega, nec non de clara Erponum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-36114



§. 400.

Tradidit erp pro se et coniuge sua amulred et pro filiis uualthardo et ludolfo in *duggun* (d) VIII. familia cum omnibus ad hunc locum pertinentibus id est in *ualliwistun* et quidquid ibi habuerunt in *mekkiestorpe* et quidquid ibi habuerunt in *cotbun* quidquid ibi habuerunt in *breme* quidquid ibi habuerunt in *liaeueringtorpe* quidquid ibi habuerunt in *dringtorpe* quidquid ibi habuerunt insuper tradidit *uualthardus* praesente abbate gerberno pro se et coniuge sua uuindilsuith et filio suo recheri in *hemscendu* IIII. familia.

§. 401.

(d) Nouam cum hoc §. inchoamus sectionem, et quidem eam ob causam, quia ex ipso contextu apparet, *Walthardum* quendam bona sua tradidisse ecclesiae Corbeiensi praesente abbate *Gerberno*, qui gubernaculum abbatiae nostrae anno 949 suscepit atque anno 965 mortuus est, chronico nostro coetaneo et MSCpto testante. Eo autem tempore tenebat adhuc scepra regalia *Otto I*, Heinrici aucupis filius, quibus tandem accedebat corona imperialis. *Otto* enim rex anno 962 Romae coronatus salubatur imperator augustus, chronico illo teste. Hisce praemissis, quaeritur, ad quamnam spectarit familiam *Erpo*, qui, teste §. nostro, bona quaedam largitus est ecclesiae Corbeiensi? Sine cunctatione respondemus, eum ad *claram Erponum tribum* esse referendum, cuius tribum meminit Chronicon nostrum saepissime excitatum. Illam tribum e stirpe Brunoniana originem traxisse, nobis probabilissimum adfirmatum videtur. Atque ut hoc pateat cunctis, consideranda sunt primum bona, quae ad Erpones nostros, in traditionibus ac diplomatibus nostris occurrentes, spectarunt. Haec erant sita 1) in villa *Duggun*, quam Saracho abbas in Registro B. et P. A. C. tribuit *pago Auga*. Villa haec hodie desolata est, olim vero existit in principatu Corbeiensi inter *Lebendorf* et *Furstenau*. Habebant in ea feudum vnum et alterum ab ecclesia nostra comites de *Perremunt*, et de *Spiegelberg*, a quibus porro illis subinfeudabantur domini de *Kannen*, uti in *clientela Corbeiensi* litteris, quas vocant feudales, demonstraturi sumus. Quilibet autem ex ipso contextu facillime colligere potest, hanc villam *Duggun* fuisse curtem maiorem, alias curtes minores sub se comprehendentem, quae sunt 2) *Walliwistun*, 3) *Mekkiestorpe*, 4) *Cotbun*, 5) *Lieveringtorpe* et 6) *Dringtorpe*, quas omnes in *pago Auga* existisse, Saracho perhibet. Multae aliae quae plures in eodem pago olim fuerunt obuia. Pars quaedam

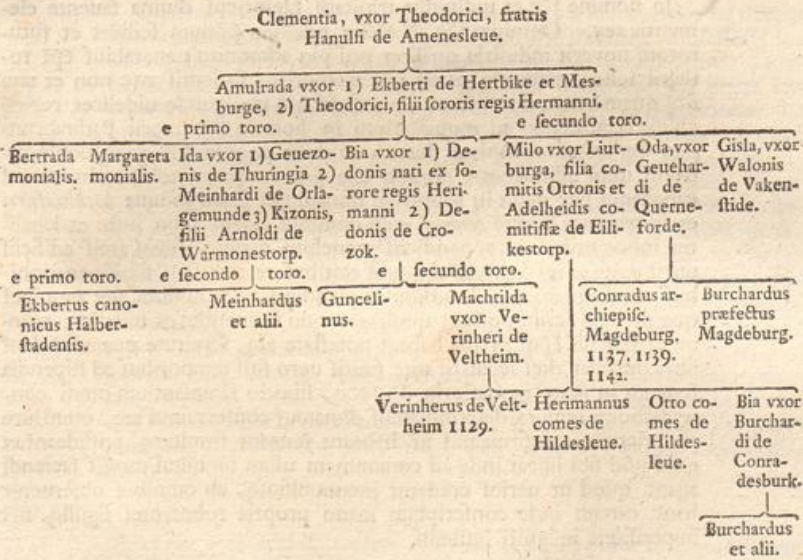
Hhh h 3

harum

Ab anno
949 usque
965 re-
gnante
Ottone I.

harum curtium adhuc seculo XVII superfuit, quo denominatio regionum a pagis petita iam dudum in usu esse desierat. Ita v. g. in territorio Corbeienfi passim curtes seu domus inueniebantur, in quibus agrorum aliquot coloni habitabant, qui appellabantur *der Hakelmeier*, *der Flormeier*, *der Penningmeier*, *der Lemmeier*, *der Holemeier*, *der Goldmeier*. Regiones, in quibus domus eorum steterunt, usque in hodiernum diem nomina retinent, quamvis ipsarum domus in ruinam tempore belli tricennalis subsederint. Quondam cum viris atate grauibus fideque dignissimis de illis curtibus locuti sumus, qui nobis dixerunt, se adhuc oculis suis curtes illas usurpasse. Horum pronuntiato chartæ et diplomata optime respondent. Ita in campo S. Nicolai ante urbem Huxariam ad quinque cruces vulgariter dictæ *bey den fünf Creützen* reperitur die *Hakelbreite*; eodem in campo die *Florbreite* in loco dicto in dem *Flore*; in campo S. Petri inueniuntur die *Lemenbreite* et *Penningbreite*. die *Goldbreite* existat in campo S. Nicolai, ubi æque visitur die *Holebreite*, ager eo in loco obuius, quem hodie *den Paperwinckel* appellant. Ad explicandas litteras quasdam, in *Historia Corbeienfi* producendas, hæc dicta faciunt. Hoc autem loco sunt posita recensita, eo quod hic geographica tractamus. Colonus, dictus *der Hakelmeier*, probabilissime videtur agros tenuisse, qui quondam spectabant ad villam *Hakulersthorpe*, quos *Beuo* frater abbas Warini et ducis Luidolfi monasterio Corbeienfi largitus est, testante §. 161. *Wallröschun* villa videretur collocanda in loco dicto *Wolfsen*, qui obuius est inter loca Oldenborg et Lewendorp, a quo non procul abfuit villa *Mekkiesthorpe*, quæ iam dudum in excidium abiit et fere intercidit, siquidem vix quædam eius vestigia superfunt. *Corbum* est vicus *Kotten*, olim inter *Furstenau* et *Lewendorp* conspicuus. *Breme* postea dicta est *Bremerberge*. *Lieveringtorpe* nostra atate dicitur *Lewendorp* locus, iter dimidiæ horæ situs a *Furstenau*. *Dringtorpe* locus est desolatus. Per hunc designatus non est vicus *Drencke* in principatu Corbeienfi haud procul a vico *Amelunchen* situs. Cum enim vicus *Codelheim* iam in pago *Nithega* fuerit situs, vti supra vidimus; vicus *Drencke*, si ipse iam anno 950 exstisset, ad alium, quam *Nithega* pagum referri non potuit. Tandem autem villa *Hemscendu* ab abbate nostro *Sarachone* collocatur in pago *Nithega*. Ipse procul dubio indicat vicum *Hemsen*, non procul a vico *Brockhusen* positum, ad iura spectantem nobilium dominorum de *Kannen*. Hic situs locorum, vtpote vix iter duarum horarum a castro *Brunonisburgo* sitorum, nobis persuadet, vt credamus, *Erponem* e stirpe *Brunoniana* descendisse, eundemque filium fuisse *Erponis*, quem supra (§. 255.) cum fratre suo *Gharwardo* in *Masinghusen* marca partem quandam siluæ nostræ abbatiæ tradentem deprehendimus. Siluam in dynastia *Padberg* in terminis ducatus *Westfalæ* et principatus *Waldeckensis* exstuisse, constat. Quemadmodum enim bona, in *Auga* pago possessa, originem *Brunonianam* *Erponum* nostrorum docere nos possunt: ita bona, intra dynastiam *Padbergicam* tradita, indicare non nequeunt, *Erpones* illos ad celeberrimos comites *Padbergicos*, inter quos *Erponis* nomen creberrimum fuit, esse referendos. Esto itaque, *Erponem* fratrem *Gharwardi* fuisse patrem *Erponis*, coniugis *Amalredæ*. At quis pater fuit *Gharwardi* atque *Erponis*? *Erpo*, quem supra (§. 121.) inter coheredes ducis *Ostfalorum Hessi* deprehendimus, hic in censum venit. Quemadmodum enim ex adita hereditate colligere licet, *Erponem* istum ad familiam quandam illustrissimam esse referendum; ita illum cum nulla alia melius, quam *Brunoniana* vel *Widikindea* stirpe, copulare poteris. Si ergo statuere volueris, eundem *Erponem* fuisse filium *Brunonis* ducis, fratremque *Echerti*, *Haddonis*, *Thiodgeri*, *Meinulfi*, *Brunonis* atque *Euerhardi*, plana & perspicua erunt omnia. A claro quodam *Erpone tribum Erponum* duxisse originem, nemo sanè inficiari poterit. Pro illo autem autore habemus *Erponem*, coheredem ducis *Ostfalorum Hessi*, quem inter testes in traditionibus nostris deprehendimus, testem quippe traditorum bonorum §. 52 in pago *Auga*, §. 60 in pago *Hessi*, §. 87 in pago *Nithega*, §. 97 et 156 in pago *Auga*, atque §. 163 in pago *Nithega*. Ipse nobis idem videtur fuisse, quem *Annales Franc. Fuldenses* p. 31. comitem appellant, atque interfuisse expeditioni contra *Dalmatas* ac *Boëmanos* seu *Bohemos* anno 856 susceptæ, referunt. Probabilissime enim *Fuldenses* eiusdem obitum annotarunt, eo quod *Erpo* ille clara ortus erat stirpe, qualis sine dubio *Brunoniana* fuit, vtpote *Caroline* proxima. Cum autem in §. nostro *Walthardus* quidam pater prædicetur *Recheri*, verisimiliter quoque *Walterus*, qui teste §. 290 bona quædam tra-

tradidit sita in villa Amelinghus, frater fuit *Erponis II* et *Gbarwardi*, cuius *Wal-* guber-
teri nepos fuisse videtur *Waltheardus*, qui (§. 400) pro vxore sua *Windilwitha* nante
 et filio *Recherio* bona quædam tradidit, in *Hemscendu* sita. E situ bonorum ac Corbe-
 similitudine nominum id ipsum collegimus. Hemsfen enim vicus ab Amelunch- iam
 sen vix iter vnus horæ est situs. Quare maxima cum veritatis specie coniecta Gerber-
 mus, *Waltheardum* filium *Erponis* nomen accepisse a propatruo suo, *Walharoquo* no.
 et *Rechero* nomina esse indita, ab auis suis petita. An *Recherus*, filius *Waltheardi*,
 familiam propagauerit, cum ignarissimis scio. Illud autem annotasse volupe
 erit, *Waltheardum* filium *Erponis* ac fratrem *Luidolfi* postea scilicet anno 1012
 creatum fuisse archiepiscopum Magdeburgensem. Huius archiepiscopi *Waltheardi*
 patrem ac matrem appellat *Ditmarus* episc. Merseb. T. I. Leibn. p. 393. *Er-*
ponem seniore, atque *Amulvedam*. Eundem autem e clara *Erponum* tribu fu-
 isse ortum, e Chronico nostro MSCpto patet. Hic *Waltheardus* archiepiscopus
 duas habuit sorores, alteram laicam, alteram virginem sacratam teste eodem
Ditmaro p. 394. Sororis laicæ nomen expressit *Annalista Saxo* ad annum 1040
 p. 475, vbi eam nominat *Amulradam*, perhibens, hanc sororem *Waltheardi* Mag-
 deburgensis archiepiscopi nupuisse *Conrado*, dicto de *Maresleue* et *Horneburch*,
 eique genuisse *Suitgerum*, episcopum in *Babenberch*, tandem Romæ papam di-
 ctum *Clementem II*, *Conradum* Aquileiæ patriarcham, *Adelbertum*, qui urbem
Horneburch cum prædiis, illuc referendis, tradidit Halberstadeni ecclesiæ, et
Margaretam seu *Clementiam*, cuius posteritatem, eodem *Annalista* teste, tabula
 sequente exprimimus consignatam.



Waltheardus ipse archiepiscopatu Magdeburgensi diu non præfuit. Ipso enim anno MXII, quo electus fuit, discessit e vita. Reuertimur ergo ad eius fratrem *Luidolfum*, quem patrem *Erponis IV*, atque auum *Luidolfi II*, *Wikieri*, atque *Erponis V* fuisse, probabili coniectura auguramur. *Erponis* enim *IV* nomen, ab auo, proauo, atque abauo petitum, inditum esse videtur. Eundem ab *Erpone II* descendisse, bona comprobant, quæ largitus est. Tradidit ille, restante §. 415, XXX iugera et vnam iurnalem in Mangereshus villa pagi Almun-ga. Designatur vicus Mengerthusen seu Meyngerinchusen, olim ad dynastiam Weuelsburgicam spectans. Eum probe discernendum esse censemus a vicis Meinerinchusen in præfectura Landau, atque a Mengerinhusen, in præfectura Arolsen intra principatum Waldeccensem, sitis. Cum igitur *Wikierus* filius fue-
rit

Ab anno
949 usque
965 re-
gnante
Otone I.

rit *Erponis IV.* fortassis ipse in censum quoque venit. Et frater *Erponis IV.* statuendus videtur comes *Wikkerus*, cuius interuentu Otto imperator Augustus anno 978 Gifalharo episcopo donauit, quidquid proprietatis habuit in villa, Beifingen nominata et in comitatu Siberti comitis sita, testante diplomate in Io. Ge. Eccardi *Histor. geneal.* p. 146 seq. Vtuncque vero res se habeat, siue spectarit comes *Wikkerus* ad hanc familiam siue minus, probabile tamen est, *Wikkerum*, filium *Erponis IV.*, habuisse fratrem nomine *Luidolfum*. Patet id ex auctore Vitæ Meinwerci episcopi, qui T. I. Leibn. p. 533. num. 40. refert, *nobilem quendam Luidolfum cum consensu fratris sui Wikeri et coniugis suæ Suanebildis pradium Welmithe Patherbrunnenſi eccleſiæ tradidiſſe, atque ab episcopo Meinwercō XV. talenta argenti et XX aratra in pago Weſſaga accepiſſe, ac poſtea episcopum, eum ad militem ſuſcipientem, prædicto Luidolfo XXX aratra in prædicto pago in beneficium dediſſe, ea ratione, ut in expeditionem IV ſcua tranſmitteret, et, ſi a ſeruitio ſe vnquam alienaret, XXX. aratra redderet.* Iste *Luidolfus* nomen ab auo *Luidolfo* accepiſſe videtur. Si certum eſſet, per *Welmithe* villam designari vel *Welde* haud procul ab oppido *Werbung*, vel *Weten* seu *Weiten* in præfectura *Roden* in principatu *Waldeccenſi*, tunc negari non poſſet, istum *Luidolfum* e stirpe *Brunoniana* eo, quo ostendimus, modo deſcendiſſe. An *Luidolfus* noster anno 1005 comitatum ſuum habuerit in aliqua episcopatus *Paderbornenſis* parte circa villam *Bochinafurti* seu *Bökerforde*, auctacter quidem pronunciare non audemus; vix autem alium *Luidolfum* intelligere poteris, quam noſtrum, quem ſequentes ſignificant litteræ, quas e membrana huc transferimus. En illas.

CIn nomine ſc̄e et indiuidue trinitatis *Heinricus* diuina fauente clementia rex. Omnium ſc̄e d̄i eccl̄ie fidelium p̄ntium ſcilicet et futurorum noverit induſtria qualiter noſ pio admonitu uenerabilis ep̄i *rotharii* felicis memorie patris n̄ri memoriam facientis nec non et tam n̄re quam etiam dilectiſſimę conſeſſalis n̄re *kunigunde* uidelicet regine anime conſulentes ad monaſterium in honore ſc̄i *liborii* *Pathrabrunnen* dedicatum quoniam p̄taxata amabilis coniux n̄ra regie conſecrationis inibi adiuuenerit donum tale p̄dium quale nobis *meinuercus* capellanus n̄re dedit in proprium donauimus ſitum in uilla *bochinafurti* et in comitatu *luidolfi comitis* cum omnibus eidem p̄dio iuſte et legaliter inherentiſus et appendiciis mancipiis utriuſq; ſexus areis edificiis terris cultis et incultis uinis et inuiſ exitibus et redditibus ſiluis uenationibus aquis aquarumq; decurſibus molendinis piſcationibus ſeu omnibus que dici uel ſcribi poſſunt quolibet modo utilitatibus ea uidelicet ratione ut p̄dictus ep̄us in ſua habeat poteſtate atq; ſeruitute quamdiu deus ſibi concedat dies ſecularis uite, ſinitis uero ſuis temporibus ad ſtipendia fratrum in p̄fato monaſterio d̄o ſc̄oq; *liborio* famulantium omni contradictione remota determinamus donamus conſecramus atq; omni iure proprietario confirmamus ut habeant teneant firmiterq; poſſideant et quidquid ſibi libeat inde ad communem uſum omnibus modis faciendi agant. quod ut uerius credatur inconuulſuſq; ab omnibus obſeruetur hanc cartam inde conſcriptam manu propria roborantes ſigillisq; n̄ri impreſſione inſigniri iuſſimus.

Signum domni
Heinrici

RINE
CENS

regis inuictiſſimi.

euer-

euherhardus cancellarius uice uicilligif archi cappellani recogno-
uit et gubernante
data VIII. kal. nouemb. indict. III anno dominice incarnationis
M. V. anno uero domni Heinrici secundi regnantis III. actum Cor-
beie. iam Gerber-
no.

De filiis et filiabus huius *Luidolfi* nihil, quod adfirmemus, certi habemus. Eius frater fuisse uidetur *Erpo*, qui in traditionibus nostris (§. 479) circa annum 1029 pro filio suo *Frederico* in villa Sulugun in pago Almunga LX iugera et unam iurnalem Corbeiensibus tradidit. Hæc villa fortasse haud procul ab oppido Buren in episcopatu Paderbornensi existit. De hoc *Erpone* ad hæc differit *Vita Meinwerci* p. 534 num. 44, si villa *Esikessen* est *Essen* in episcopatu Paderbornensi haud procul ab oppido *Stadberge*. Tradidit enim *Erpo*, consensu matris suæ *Evuse* atque uxoris suæ *Tette*, *Meinwero* episcopo Paderbornensi, quicquid proprietatis possedit in villa *Esikessen*. An ab hoc *Erpone* diuersus sit nec ne, vel an filius fuerit *Wikieri II* comes *Erpo*, qui circa annum 1022 in *Wartberge* præsens erat, cum *Bennaka* traderet prædium in villa *Werjesi* in pago *Auga* l. c. p. 534 num. 45, dicere non possumus. Illud probabilissimum erit. De eodem comite *Erpone* loqui litteras sequentes, quas e membrana, uti a docto amico Paderbornensi eas accepimus, inferere uolupte erit, quia ex illis quoque præcipientia quedam auctoris *Vita Meinwerci* p. 559 num. CII. emendari poterit:

Quidam domnus nomine *brun* cum uxore sua *ida* uocitata ad dñum scē dei genetricis marię et scē kiliani martyris liborici, confessoris sua p̄dia in *sudeshburch* in *betanun* et *uallenstedt* cum omnibus illuc pertinentibus in proprium tradidit. interea post quinquennium obitu imperatoris scēi *heinrici* adueniente p̄dicta *ida* cum uiro suo *brunone* habet omnes traditiones iniuste renuere uolebat. ep̄us uero *Meinuericus* quasi sapiens tanta p̄dia perdere nolens domnę *idę* usque ad exitum uite sue LXXX arata ad reconciliationem tribuit ea uidelicet ratione si ipse aut aliquis successorum ei subtrahere uoluerit præsignata arata quatenus hæc p̄dia eidem penitus restituat. XVIII. kal. octobris actum in *birrueldun*. huius reconciliationis sunt testes *bernhardus dux*, *berimannus comes* et filii eius *heinric*, *conrad*, *atbertus*, *bernhard*, *ekkika comes de aslan*, *bernhard comes*, *erpbo comes*, *thiadricus comes*, *fresonie*, *auidukindus comes*, *amulungus comes* et frater eius *ekbertus*, *ekkika comes*, *geba* et filii eius *heinric*, *cono*, *uolchardus*, *benno* et frater eius *godica*, *uffo*, *beuo*, *eppo*, *riedach*, *engizo*, *uiza*, *hildilin*, *tammo*, *rothard*, *ehkizo*, *thiadric*, *miles*, *ekkiconis*, *bennaca* et frater eius *tiazo*, *reinald*, *godikin*, *uuizuca*, *gelo*, *drogo*, *thiapholt*, *tiamma comes* et frater eius *esic*, *iring*, *oua*, *ecilin*, *thiadric*, *meinhard*, *thiadric*.

Quia cæsar *Heinricus II* mortuus est anno 1024, sequitur inde, conuentum principum in loco *Hirutveldun*, meritis *Idę* ducis femine insigni, celebratum fuisse anno 1024. Atque ex hoc colligitur, *Erponem* comitem, cuius meminere hæc litteræ, adhuc anno 1024 uixisse. Diuersus ergo hic *Erpo comes* fuerit necesse est ab *Erpone comite*, cuius corpus iam anno 1023 requiescebat in monasterio *Coufunga*, testante diplomate cæsaris *Heinrici* dato *Patherbrunnę* XIX. kal. febru. indict. VI. Hic *Erpbo comes*, *Kaufungę* sepultus, fortassis fuit comes *Erpo*, cuius comitatus erat in pago *Helmingowi*, testante diplomate cæsaris *Otonis* ad annum 980. II. id. febru. dato. Hic *Erpo* uidetur fuisse *Erpo*, pater *Wikieri*, cuius mentionem faciunt traditiones nostrę §. 415. *Erpo*, comes, pater *Frederici*, porro parens uidetur fuisse *Erponis* comitis, in cuius comitatu anno 1052 erat prædium *Sturibroh* secundum fidem diplomatis, quod reperitur in *Nic. Scharenii Annal. Pad.* T. I. p. 540 seq. Si enim, uti uerisimile uidetur, *Sturibroh* est *Sturmbruck* in principatus *Waldecensis* præfectura *Eisenberg*